

BIOGRAFIJA AUTORA:

ALEKSANDAR NOVAKOVIĆ:

1975, Beograd. Piše: drame, aforizme, pesme, kratke priče. Diplomirani istoričar i diplomirani dramaturg. Pohađa postdiplomske studije teatrologije na FDU. Autor dramskih tekstova *Sistem* (Narodno pozorište Užice, 2001) i *Zubi* (Srpsko narodno pozorište, Novi Sad, 2004). Autor desetak različitih dramskih i dokumentarnih formi emitovanih na Radio-Beogradu. Autor knjige “*Kako je Tito razbijao “Tikve”*”(Narodna knjiga, 2005). U Godišnjaku za društvenu istoriju(avgust 2005) izašao je njegov stručni rad “*Slika Srba u američkom filmu od početka ere zvučnog filma do raspada Jugoslavije:1927-1990*”. Dramaturg Razvojnog centra izvođačkih umetnosti. Drame *Iza i Izlazak* (Matrijoška) objavio u književnim časopisima *Stanje stvari* i *Koraci*. U periodici su izašli i: *Glečer* i *Druga obala*. Objavio knjigu aforizama *Pij Sokrate, država časti* (Matica srpska, 1998). Autor knjige “*Kako je Tito razbijao “Tikve”*” (Narodna knjiga, edicija “Slučajevi”, Beograd 2005). Dobio nagradu “Josip Kulundžić” (2004) za izuzetan uspeh na polju dramaturgije, drugu nagradu Radio-Beograda za originalnu radio-dramu(2003), Vibovu nagradu(2001) i Zlatnu kacigu (1997) za aforizme. Drama *Zubi* objavljena je u knjizi drama *Nevinost-Projekat tri* (Novi Sad, 2004). Radio i u ARHITEL-u, na dokumentarnom filmu “Povratak u 1984”. Objavljivao i objavljuje u : *NIN-u, Danasu, Liparu, Reči, Književnom listu, Dangi, Stanju stvari, Koracima, URB-u, Znak, Poljima, Povelji, Letopisu, Trećem Trgu, Braničevu, Istorijskom godišnjaku za društvenu istoriju, ETNI...* Zastupljen u više zbornika i antologija domaće proze, poezije i aforizma. Dobitnik prve nagrade za priču časopisa “*Ulaznica*” (Zrenjanin, 2003) i druge za esej (2004), “Belo pero”(2004) poezija. Autor scenarija za crtane tv-serije: “*Bebice*” i “*Parobrod Srbija*” (RTS, sezona 2003/2004). Dramatizacije: “*Pohvala ludosti*” (PO Erazmu Roterdamskom, RCIU, 2002), “*Propadanje-čin poslednji*” (po delima iz “Najkraće drame na svetu” , Nezavisna scena MKC Sistem, Beograd, 2003).

ALEKSANDAR NOVAKOVIĆ
SISTEM

Beograd, 28.11 1998

PRVA SCENA

Na sceni je uzdignuta platforma, crne boje. Na njoj je bela stolica. U dnu platforme se nalaze obična drvena vrata. Oko platforme su tri reflektora, i crnilo, ništa više. Na scenu ulazi OSVALD PEJPUS, elegantni gospodin, u ranim pedesetim, šef bezbednosti Republike Latalije. Za njim ulazi HAL REMIJUS, student, pobunjenik, obučen u iscepan džemper i džins.

-OSVALD PEJPUS (pružajući cigaretu): Duže ćete živeti. Mudrujete! Mudrovanje je dobro, ali pod uslovom da ne potiče iz ludosti, a vi ste svoju ludost itekako pokazali. Što ste vi neki nervozan mladić. Možda vam se ne dopada ovaj kliše. Zar ne shvatate da je naš život odavno postao kliše. Uostalom, postoje i neki dobri klišei u životu, a ovo je jedan od njih.

-HAL REMIJUS: Dobar kliše nema šta! Zločinac prvo dovuče žrtvu u svoju jazbinu, sadistički joj izloži anatomiju zločina pre nego što će je ubiti.

-OSVALD PEJPUS: Zločinac? Ko je ovde zločinac, vi ili ja? Ko je uhapšenik?

-HAL REMIJUS: Zašto ste me dovukli ovde iz zatvora?

-OSVALD PEJPUS: Složićete se da je ovde mnogo prijatnija atmosfera?

-HAL REMIJUS: To nije....

-OSVALD PEJPUS: Kao šef tajne službe ja od najvišeg rukovodstva imam ovlašćenja da naredim pogubljenje ljudi opasnih po bezbednost države i to u vandrednim okolnostima i činim.

-HAL REMIJUS: Znači po vama, mi deset godina živimo u vandrednom stanju. Lepo!

- OSVALD PEJPUS: Održaću vam malo predavanje iz geopolitike. Ovo je naša zemlja Republika Latalija, jedna od četiri Baltičke republike. Površina bednih dvadeset hiljada kvadratnih kilometara.
- HAL REMIJUS: Dobro je da koristimo kontinentalni metrički sistem, zemlja bi bila manja da se površina računa u kvadratnim miljama!
- OSVALD PEJPUS: Dakle, dvadeset hiljada kvadratnih kilometara i samo dva miliona stanovnika, od toga pola miliona krvožednih tatarskih potomaka Kučlata. Rusija nas na istoku, ponovo želi u svom medvedjem zagrljaju, a NATO je sa zapada, svoje kolonijalne kandže već pružio u susedne zemlje, našom zemljom vršljaju kojekakvi opozicioni prevratnici, teroristi nam svakodnevno zagorčavaju život, a vi se pitate da li nam je vandredno stanje neophodno? Naravno jeste! Treba nam i još vandrednije od vandrednog stanja!
- HAL REMIJUS: To vaše vandredno stanje je čista izmišljotina!
- OSVALD PEJPUS: Možda i jeste izmišljotina ali je barem korisna izmišljotina.
- HAL REMIJUS: Slušajte, vi ste umorni, ja sam umoran, niti ću ja vas ubediti u nešto niti ćete vi mene preporoditi sa vašim istinama.
- OSVALD PEJPUS: Istina? Šta je to istina?
- HAL REMIJUS: Čudno. Isto je Pilat pitao Hrista.
- OSVALD PEJPUS: Šta? Vi ste Hrist a ja Pilat
- HAL REMIJUS: Pilat se barem premišljao da ubije ili ne.
- OSVALD PEJPUS: Pilat je bio bojažljivi administrativac, ja barem znam da se ubistvo ne sme odlagati, i to me je održalo u poslu, a i u životu.
- HAL REMIJUS: Koliko je života koštao vaš posao?
- OSVALD PEJPUS: Sa vašim ili bez njega? Kakvo licemerje!
- HAL REMIJUS: Licemerje!? Licemerje je videti trn u tuđem a ne videti balvan u sopstvenom oku!
- OSVALD PEJPUS: ZA vas je gospodin VArda samo trn u oku?
- HAL REMIJUS: Ne on je za života bio balvan a balvan je i sada, u paklu gde se već danima kuva.
- OSVALD PEJPUS: He, he, he! ZAnimljivo. Nije ni čudo što nisam naredio da vas na mestu ubiju. Vi atentatori ste mi uvek bili izuzetno zanimljivi. Nažalost nijednog nisam upoznao.
- HAL REMIJUS: Mislilo sam da ih imate dovoljno u službi.
- Vojvode Stepe 461a, Beograd, Yugoslavia, (38111) 497-343, e-mail>dcpa@EUnet.yu*

- OSVALD PEJPUS: Ne, ne. Nisu oni atentatori, bar ne ono što ja nazivam atentatorima. Za mene su moji ljudi više nešto kao čistači, komunalna služba. Čiste zemlju od duhovne, moralne, političke prljavštine.
- HAL REMIJUS: Vaša komulna služba iza sebe ostavlja haos i fleke. Krvave!
- OSVALD PEJPUS: Brljotine ostavljaju namerno, zbog utiska. Znaete naš narod kakav je nikada ne bi poverovao u Staljinove čistke. Bile su isuviše diskretne, gotovo sterilne, nestane čovek i to je to! Krvava fleka koja ostaje mnogo više utiče na svest onih koji sanjaju pobunu. Atentator, zvuči mi nekako starinski, demode. PAM! Vi ste anarhista?
- HAL REMIJUS: Ne. Da vas nisam kojim slučajem razočarao?
- OSVALD PEJPUS: Prilično!
- HAL REMIJUS: Baš mi je žao!
- OSVALD PEJPUS: Zablude su dobre ako vas privedu pameti.
- HAL REMIJUS: Ne znam stvarno ko je ovde lud.
- OSVALD PEJPUS: A kako nazvati čoveka koji je digao ruku na svog predsednika. Gospodina Vardu.
- HAL REMIJUS: Ako je nazovi predsednik, nije Bog-otac.
- OSVALD PEJPUS: Dosta! Za vas i mene, u ovoj ukletoj jazbini, u ovom šupku straha, u ovom paklu na zemlji, predsednik je i Bog i otac i djavo lično. Samo lud čovek bi se usudio da sa desetak metara puca na predsednika, a onda se preda.
- HAL REMIJUS: Vama u stvari i nije stalo do predsednika. Brinete samo za sebe i fotelju koju mu dugujete.
- OSVALD PEJPUS: Izmedju ostalog, ali, ja brinem pre svega za sistem oličen u predsedniku. Sistem će preživeti i bez predesdnika, za razliku od vas.
- HAL REMIJUS: KO ne zna šta je sloboda, ne zna ni šta za nju može žrtvovati.
- OSVALD PEJPUS: Sloboda je najveći zatvor. Čudan ste vi čovek gospodine Remijuse! Mora da ste se u vašoj smrdljivoj ćelijici dugo spremali za ovaj razgovor. Sigurno je tako. To obično rade megalomani koji žele da umru sa velikim rečima na usnama, kao da će neko pamtiti njihove reči i posle ih štampati u istorijskim čitankama onog divnog dana kad dodju i sloboda i demokratija i libelarni kapitalizam i sociojal-demokrate i demohrišani, zeleni i "mali zeleni". Ništa od toga dragi moj Hale! Sve što se dogodilo znamo samo vi i ja.
- HAL REMIJUS: Predsednik je mrtav. JA sam ga ubio!

- OSVALD PEJPUS: Možda. Nije li vam malo čudno što ste uspjeli da mu se približite. Bez saučesnika.
- HAL REMIJUS: Mogao sam jer okolina palate uopšte nije branjena.
- OSVALD PEJPUS: Sumnja je najmoćnije sredstvo za otvaranje vidika i rušenje idelala. Okolina kuće nije branjena zato što za to nije bilo potrebe. Od početka njegove karijere bili smo svesni da ga može ubiti ko god hoće, ako to stvarno želi, naravno. Opasnost mu niotkuda nije pretila, ni od koga, osim vas! Takvi umišljeni pojedinci su najopasniji, usamljeni pojedinci, naizgled obični, bez dosijeao u policiji, oni koje niko ne može otkucati niti oni nekog mogu odati jer, sami su krivi za svoje nedelo. Ali kod nas svaki građanin ima dosije u policiji, zgrešio on ili ne, jer, u suštini svi grešimo. No, za vas je to irelevantno, vi ste jednostavno uleteli kao slon u staklarsku radnju i sve upropastili!
- HAL REMIJUS: Drago što vas vidim bez glavem, sad, kad sam vam smaknuo vodju.
- OSVALD PEJPUS: Recite mi da li ste čuli još neki hitac kad ste povukli oroz?
- HAL REMIJUS: Ne sećam se.
- OSVALD PEJPUS: Da li ste videli svoju žrtvu nakon povlačenja oroza?
- HAL REMIJUS: Nakratko. Zateturao se i pao.
- OSVALD PEJPUS: Ne možete reći da je bio mrtav?
- HAL REMIJUS: Verovatno jeste.
- OSVALD PEJPUS: Ni vi ne možete biti sigurni da li ste ga ubili. Da li je tako?
- HAL REMIJUS: Možda nije umro na licu mesta, možda je umro na putu za bolnicu.
- OSVALD PEJPUS: Postoji mogućnost. Ali, postoje i druge mogućnosti. Šta je zapanjeni ste? Zamišljali ste sudjenje, proces, vas kao velikog mučenika za narod i slobodu a onda, ko zna, možda vas izbave iz zatvora i formiraju Vladu nacionalnog jedinstva sa vama kao premijerom.
- HAL REMIJUS: Varate se! Očekivao sam jedino smrt, ništa drugo.
- OSVALD PEJPUS: Lažete! Svi žele da dignu revoluciju i učestvuju u njoj. Pod uslovom da prežive, naravno.
- HAL REMIJUS: Mene izuzmite.

-OSVALD PEJPUS: Vi ćete biti izuzeti i iz spiska živih, i iz spiska mrtvih, iz antroplogije i iz istorije. Kad završimo sa vama sistematski ćemo zatrti i poslednje tragove vašeg bednog postojanja: vaše rite i knjige u potkrovlju Hrastove ulice 36, vaše retke prijatelje i poslednju, najnoviju ljubavnicu. Tako ćete nestati sa lica zemlje i kao čovek i kao sećanje. Neće biti nikoga ko će spominjati Hala Remijusa, možda ubicu a možda i ne.

(HAL REMIJUS se baci na Osvalda, ovaj ga savlada, obori na zemlju i pritisne)

Državne dužnosti. Vraću se.

-HAL REMIJUS: Jebeni monstrumu!!!!

-OSVALD PEJPUS: Primiću ovo kao kompliment.

(Odlazi. Mrak)

DRUGA SCENA

(OSVALD PEJPUS ulazi. HAL REMIJUS je na podu, teško se uspravja i ponovo seda u stolicu)

OSVALD PEJPUS: Pohvatao sam sve lidere opozicije. Misle nesrećnisi, da je dovoljno da neko ubije predsednika pa da ceo sistem padne kao kula od karata. Da mogu da vam poklonim malo više vremena doveo bih sve vaše "prijatelje", tu pred vas. Garantujem da bi vam pljunuli u lice, možda i pucali, samo da spasu svoje bedne guzice. Šta ste se vi umusili? Ubiću vas, i tu se priča završava. Sapienti satis! Ne verujete. Evo imate reč šefa bezbednosti Latalije, jedine osobe u ovoj lažljivoj zemlji koja drži obećanje. Kad je obećam da će neko biti ubijen ja ga i ubijem i obrnuto. Takvi smo mi Latalci, žestoki ljudi, brzopleti, ali toplog i širokog srca. Suviše ste sumorni za moj ukus!

-HAL REMIJUS: Čudno je da ovoliko pričate sa mnom.

-OSVALD PEJPUS: Čemu se vi nadate? Medijima, televiziji, štampi? Novine su spore a slabo ih ko i čita. Što se tiče televizije sve stanice emituju program državne televizije. Već je osam? Vreme je za dnevnik. Kladam se da će prve reči spikera nezavisne kuće KBS biti: "Iako veo sveopšte žalosti ..."

SPIKER OFF: " Iako veo sveopšte žalosti još pritiska našu zemlju, Privremena Vlada, oslanjajući se na svoja zakonska prava, prihvatila se teškog posla upravljanja državnim brodom. U pobunjenu Kučlatiju već je poslan bataljon policijskih snaga za hitne intervencije...."

-HAL REMIJUS: I vi nekim da vladate?

-OSVALD PEJPUS: A ko bi drugi? Možda vi? Pa vi ste nedovršeni student, prinudni fizički radnik, bez ikakve predstave o političkom životu i životu uopšte! Hajde, i da dodje ta demokratija, šta mislite, ko bi pre uspeo u politici, ja, koji sam sa najvišom ocenom diplomirao psihologiju na Itonu, ja koji znam gde i djavo spava, ili vi, isfrustrirani student?

-HAL REMIJUS: Isfrustriran sam jer ste zatvorili Univerzitet.

-OSVALD PEJPUS: Nacionalni Univerziteti su stvar prošlosti. Što se niste školovali u inostranstvu?

-HAL REMIJUS: A zašto bih se školovao u inostranstvu kad je ovo moja zemlja?

-OSVALD PEJPUS: O, znači, i zločinac može biti patriota!

-HAL REMIJUS: Ti si najgora vrsta zločinca! Prosvećen, obrazovan, poznaješ ljudski duh. Šta radiš sa svojim mozgom? Služi ti da istinu pretvaraš u laž, dobročinstvo u zločin i još ti narod koji se pod tobom prozlio i veruje kao retko časnom čoveku. Mučite i proganjate u ime naroda koji mrzite!

-OSVALD PEJPUS: Da nema naroda ne bi bilo ni mene.

-HAL REMIJUS: Gubite se iz ove zemlje!

-OSVALD PEJPUS: Vidi ga, stvarno patriota! Atentator sa motivom! NIje nego. Nema svetih ideala Hale, samo glad postoji i ništa osim nje.

-HAL REMIJUS: A narod? MIslite da će on mirno podneti sve što mu spremate?

-OSVALD PEJPUS: U primitivnim mozgovima tih androgenih majmuna stoji da su gladni danas, ali ne i da su juče bili gladni, i da će, po svemu sudeći, i sutra biti gladni, a šta je bilo pre godinu dana, deset, to se niko živi ne seća.

-HAL REMIJUS: Neko će se već setiti.

-OSVALD PEJPUS: KO? Novinari koji pišu članke za jednokartnu upotrebu. Narod je u suštini miran, gundja, ali trpi, ne vide svog Mesiju, zaklonjenog našim Mesijom, a naš Mesija se skriva samo tankim velom nazovi-demokratije i to mu je dovoljno. Shvatate li lepotu sistema? MNogo se laje, a ništa se ne menja.

-HAL REMIJUS: Video sam tu vašu krvavu demokratiju na ulicama, po zatvorima. Ne možete nam ništa, ne možete ništa ljudima kao što je Artoris!

-OSVALD PEJPUS: On je ušao u legendu zato što je pred mojim egzekutorima rascepio košulju na mestu gde je srce i naredio da tu pucaju. Samo nedostaje jedna činjenica. Stari Artoris je cinkario svoje kolege za bednu nadoknadu i sad, kad je na njega došao red, izigrava junači iz istog razloga iz kog ste vi pucali u predsednika. Da ga zapamte buduća

pokolenja kao humanistu i borca za slobodu. Sve je to taština i ništa osim nje.

-**HAL REMIJUS**: Streljajte me već jednom i završite sa tim.

-**OSVALD PEJPUS**: Tako mlad čovek a žuri se u smrt.C-c-c-c-c! Priznajte, vi me smatrate za zlu ali zamiljivu ličnost. Elegantnog princa tame!

-**HAL REMIJUS**: Hvalite me usta kad drugi neće!

-**OSVALD PEJPUS**: Vi nemate roditelje? Jel tako? Ni rodbinu nemate? Tačno? Vi ste, kako se ono kaže, nahoče, dete ljubavi, kopile....Da, to je reč, kopile! Toliko ste se borili za život više od ostalih. Zar vam nije teško da poginete? Jeftino, prilično jeftino! Izbegavate konverzaciju sa mnom ne bi li me namučili! Jadna mi kazna! Zašto ste izveli napad?

-**HAL REMIJUS**: Jeste li vi rekli da sam ubio Vardu?

-**OSVALD PEJPUS**: Nisam rekao ni da ste ga ubili, ni da ga niste ubili, kažem samo da sre ga napali.

-**HAL REMIJUS**: Tada mi je to izgledalo kao dobra ideja.

-**OSVALD PEJPUS**: Više nije.

-**HAL REMIJUS**: Sad, dok vas gledam takvog, shvatam da to nije bila dobra već fantastična ideja. Presto vam se ljulja i vi to dobro znate. Glumatate velikog vodju.

-**OSVALD PEJPUS**: Kakav vodja, kakav presto? Ne sedim ja ni na kakvom prestolu. JA samo služim narodu Latalije.

-**HAL REMIJUS**: Oborio sam vrh! Ostatak piramide će krenuti za njim pravo u prašinu gde joj je i mesto.

-**OSVALD PEJPUS**: Zaboravili ste nasistem, gospodine Remijus, sistem!

-**HAL REMIJUS**: Diktatura.

-**OSVALD PEJPUS**: Demokratija i nije za naš narod, jer da jeste, ne bi ga ovoliko mimoilazila. Demokratija je za flegmatične i preduzimljive narode, a ne za plemena divljaka u ovoj našoj i od boga zaboraveljenoj Hiperboreji. Takvom narodu treba običan čovek, priprost, nemilosrdan ali pravedan....Čeka me dug rat s Kučlatima, čeka me potpisivanje primirja, čeka me obnova i izgradnja jer će posle krvavog haosa svaki dan ličiti na oporavak i biti bolji od onog prethodnog. Ljudi su nerazumni-moraju prvo malo da ginu da bi uživali u miru!

-**HAL REMIJUS**: Pucao sam u pogrešnog čoveka.

-**OSVALD PEJPUS**: Što se mene tiče, možda ste pucali i u pravog. Pa ni vi sami ne znate šta je istina! Zašto ste ovde? Zbog pokušaja ubistva, ubistva,

Vojvode Stepe 461a, Beograd, Yugoslavia, (38111) 497-343, e-mail>dcpa@EUnet.yu

ili jednostavno, loše odradjenog posla? I šta bi, na kraju krajeva, zaključio narod kad bi video svog zemljaka na sudu? Da svako može da puca na predesdnika, i onog posle njega, i sledećeg, i onog tamo...Treba da postoji odredjeni red.

-HAL REMIJUS: Red, rad i disciplina.

-OSVALD PEJPUS: Surov zakon, al je zakon. Mala nacija može opstati samo ako je pročišćena.

-HAL REMIJUS: Tvoje reči zaudaraju na holokaust.

-OSVALD PEJPUS: Kakav holokaust! JA sam od dva miliona ubio jedva nekoliko stotina. Toliko ih svake godine pogine u automobilskim nesrećama. Sam Bog zna koliko ljudi bezrazložno živi. Uostalom, svi ti likovi sa crne liste su irelevantne ličnosti.

-HAL REMIJUS: Pa zašto su onda ubijeni?

-OSVALD PEJPUS: Bili su dovoljno relevantni za života da ih neko ubije. To je bio njihov najveći uspeh. Da si samo mogao videti te sinove i kćeri slobode kako plaču, peze za milost i otkucavaju članove najbliže rodbine, i ja sam pun gadjenja, potpisivao smrtne presude. Niko od njih nije bio čovek, niko nije imao vere. Poklekli su jer su bili običan svet! Pogledaj samo sebe!

-HAL REMIJUS: Šta?

-OSVALD PEJPUS: Ni ti nisi bolji. Ustvari, ne znam ni kakav si...sine. Tipičan primer sigurno nisi. Iza tebe ne stoji niko, ispred tebe nema nikoga. Tvoj motiv je jasan kao dan. Više nemaš šta da izgubiš!

-HAL REMIJUS: Ima nas na hiljade! Gotovi ste, znam!

-OSVALD PEJPUS: Kako sam onda ja saznao samo za jednog?

-HAL REMIJUS: Ne boj se. Čuće se o njima. Lepota svega je, da te citiram, što ste nas vi i stvorili i stvaraćete nas svakog dana svoje proklete vladavine, dok potpuno ne iščeznete!

(OSVALD skoči i udari HALU šamar)

-OSVALD PEJPUS: Neću da vam dam vlast! Vi nas potirete kao ljude, vi, mladi i čedni, pametni i lepi! Uzdance ove zemlje, "naša mladost"! Hoćete sad i hoćete sve! Nema toga! Hiljadu godina smo na grbači vukli Tevtoncem, Tatara i Ruse, šta ako za bolje i nismo?

-HAL REMIJUS: Kako o ljudima i ljudskosti može da govori neko ko nikoga ne voli?

- OSVALD PEJPUS: Voleo sam mnoge žene. I na tom sam polju odavno prebacio normu, za razliku od Vas, buntovniče. Možda je što se vas tiče, Frojd i bio u pravu.
- HAL REMIJUS: Čuo sam da je moć snažan afrodizjak, ali nisam znao da pomaže matorim prdonjama kao što si ti!
- OSVALD PEJPUS: Prekini! Ti baš želiš da te stavim na muke?
- HAL REMIJUS: Ne, ali s obzirom kako razgovaramo, nemam ništa protiv! Ti si stoprocenti zločinac, eto šta si!
- OSVALD PEJPUS: Jesam. ali barem nisam lažni puritanac koji osudjuje zločin u ime države, a kad ubije legalno i legitimno izabranog šefa države onda je to u redu! Pacifisti bi vas streljali zbog ovoga! Ko zna, da ste bili pametni, mogli ste da se strpite, organizujete neki pokret, stranku, koaliciju i pobedite na izborima legalno, bez ijednog metka.
- HAL REMIJUS: S krvlju smo došli na vlast i bez krvi ne silazimo!
- OSVALD PEJPUS: Šekspir je kriv! "Krvav ti je početak vladavine,
krvav će ti i kraj biti!"
- HAL REMIJUS: Voleo bih da dočekam dan kada će se saznati za sva tvoja nedela.
- OSVALD PEJPUS: Čista fikcija! Ja nisam OBrajen, a vi niste Vinston Smit, a ova drama kojju igramo sigurno nije Orvelova "1984". Mi jednostavno vladamo, i to je to!
- HAL REMIJUS: Vaša vlast je zločin i to savršen. Svi znaju ko je ubica ali niko ne sme da javi policiji, jer ubica vodi policiju.
- OSVALD PEJPUS: Ne, to je dvostruki prestup slabog naroda koji ćuti u strahu za sopstvenu guzicu i pritom muči samog sebe, kao i vas humanista, demokrata i vernika jer činite isto što i ja samo to sebi ne smete da priznate. Mi smo zveri, i vi i ja. Pitanje je samo koja je zver jača.
- HAL REMIJUS: A gde ti je SIN, Osvalde!!!!

TREĆA SCENA

(PEJPUS i REMIJUS se gledaju netremice)

- HAL REMIJUS:** Da li si ga udavio, streljao, otrovao, isekao na komade, mučio elektroškovima....Šta je sad te boli, sad pokazuješ osećanja. Nije te bolelo kada si mi zatirao prijatelje, nije bolelo kad sam polulud zurio u prazno, i molio da umru što bezbolnijom smrću? Nije te zanimalo kada sam sebe proglasio krivim za njihovu smrt. Da li znaš kako mi je tada
- Vojvode Stepe 461a, Beograd, Yugoslavia, (38111) 497-343, e-mail>dcpa@EUnet.yu*

bilo? Ne znaš i ne zanima te, ali mene kao čoveka koji će uskoro nestati....duguješ mi to!!!

-OSVALD PEJPUS: Ja tebi, osim olova, ne dugujem ništa!

-HAL REMIJUS: Duguješ, duguješ mi jedine trenutke iskrenosti u životu.

-OSVALD PEJPUS: I da ti kažem istinu šta ti imaš od toga?

-HAL REMIJUS: Saznanje o tebi, saznanje o to,e ima li ičeg ljudskog u tebi.

-OSVALD PEJPUS: Ubuću te, znaš!

-HAL REMIJUS: To je tvoj problem, a ne moj. Moje saznanje je tvoja ispovest.

-OSVALD PEJPUS: Kad sam iz KGB-a prešao u bezbednost Latalije svi su me gledali sumnjčavo. Trebao im je stručnjak, ali ne sa reputacijom Sovjetskog likvidatora. Svi ti novopečeni nacionalisti, bivši pozornici i vatrogasci, vodili su poslove krajnje brljavo i mastiljarski, ali nisu služili Sovjete. Ipak postao sam jedan od glavnih šefova, iako pod stalnom prismotrom Unutrašnje Kontrole. Jednom KGB, uvek KGB, govorili su! Ustvari, ko nije služio Rusima! I tako počeo sam sa novim poslom, i svakim danom milimetar po milimetar osvajao deo njihovog poverenja, tako da sam uskoro kući odnosio strogo poverljiva dokumenta. Ali, uporedo sa mojim napretkom u službi počele su da cure informacije. Larson, jedan od visokih šefova, likvidiran je zbog pogrešne dostave. POsle je, naravno, sahranjen uz najveće državne počasti. Informacije su nastavile da cure. Jedne noći sam se povukao na spavanje, ostavivši dokumenta na stolu u radnoj sobi. Negde oko ponoći začuh korake pored vrata. Ustao sam. Iz moje radne sobe dopiralo je titranje slabog, škiljavog svetla. Prišao sam. MOj sin PER je fotografisao dokumenta. Bez ikakvog razmišljanja, pozvao sam Parvijusa, jednog od mojih najboljih ljudi. Stigli su za deset minuta. Uхватili Pera i dali mu natrijum-pentatol.

-HAL REMIJUS: Serum istine?

-OSVALD PEJPUS: Da. Sve je priznao. Radio je za Ruse, "kao tata nekad", rekao je. Moj sin nije ni u šta verovao. MOžda je to bila i osveta ocu. Nije znao taj za osećanja. Seti se Hale šta sam ti rekao, glad, samo glad! A zašto? Taj serum je strašan: kad istina poteče ne možeš je zaustaviti. Kad me je ugledao onako omamljen, pljunuo me je. REkao je da sam nikakav otac, da sam profesionalni ubica, da sam mu majku u grob oterao, a nisam...POred mene su imali sve. On je izdao zemlju, baraba!

-HAL REMIJUS: Ti mu više prebacuješ što je izdao tebe?

-OSVALD PEJPUS: I mene i zemlju. I on je kao i ti negirao nas. Sanjate o tome da pomremo pa da sve predje u vaše ruke. To je vaš vrli novi svet! DA li ti znaš šta sam ja uradio? Ne znaš jer sigurno misliš da sam žrtvovao sina zarad službe. POčinio sam eutanaziju, spaso ga muka, eto šta! Bio je mlad, tvojih godina, čak je i...Zato sam rekao ljudima da

to izvedu što bezbolnije. Dali su mu cijanid i za deset sekundi sve je bilo gotovo. Posle su udesili da izgleda kao saobraćajka.

-HAL REMIJUS: Kako si zataškao priču?

-OSVALD PEJPUS: Nisam, Jerolim Bak, tadašnji šef službe, je baš u to vreme skovao plan za prevrat, i ja sma to na vreme saznao, obavestio Vardu, i BAK je tiho likvidiran.

-HAL REMIJUS: Uz najveće državne počasti.

-OSVALD PEJPUS: Nedelju dana kasnije postavljen sam na njegovo mesto.

-HAL REMIJUS: Tako to biva: ne možeš biti odan porodici i narodu istovremeno.

-OSVALD PEJPUS: Ne zajebavaj se samnom.

-HAL REMIJUS: Ili šta, ubućeš me.

-OSVALD PEJPUS: Od kada je PER ubijen, ja više nisam čovek. Posle mi je bilo svejedno, pet, deset, stotinu, nije u meni bilo oklevanja, sažaljenja, ničega. Prošlo je već deset godina mog nepostojanja, a za mene se ne brinu ni Bog ni Djavo. To je najbolji dokaz da im nisam preterano zanimljiv. Vidiš zemlje su se menjale, režimi. Sovjeti, Latalija, šefovi tajne službe, čak sam i ženu brzo zaboravio i prežalio ali sin je bio tu. Per nije želeo ni da bude spašen ni da bude ostavljen, bio je izgubljen samom činjenicom da sam ja njegov otac. Dva života je trebalo da se ugase da bih ja to shvatio! To je jedini zločin koji priznajem! Znaš li šta si ti?

-HAL REMIJUS: Šta?

-OSVALD PEJPUS: Najtvrdji islednik koga sam ikada upoznao. Izvukao si mi priznanje bez trunke napora. Ti odlaziš sa mojom istinom, sa kime ja ostajem.

-HAL REMIJUS: Osvalde...reci...

-OSVALD PEJPUS: Nemoj sebi da pridaješ toliku važnost.

-HAL REMIJUS: Osvalde...reci mi...

-OSVALD PEJPUS: Da....

-HAL REMIJUS: Jesam li ja ubio Vardu?

-OSVALD PEJPUS: Možda...

-HAL REMIJUS: Prekidaš, tek tako...

-OSVALD PEJPUS: Sve je već rečeno, a tebe čeka put.

Vojvode Stepe 461a, Beograd, Yugoslavia, (38111) 497-343, e-mail>dcpa@EUnet.yu

-HAL REMIJUS: Obećaj mi da ćeš reći istinu, jednom, bilo kada, bilo kome.

-OSVALD PEJPUS: Rauf Bukajev, kučlatski terorista, pogubljen je juče u zoru po kratkom postupku zbog akta izdaje, terorizma i ubistva predesdnika Varde.

-HAL REMIJUS: Obećaj da ćeš reći istinu.

-OSVALD PEJPUS: KAd dodje neko vaše vreme.

-HAL REMIJUS: Kad dodje neko bolje vreme.

(HAL odlazi, OSVALD ostaje da sedi u stolici. Ne gleda za HALOM, slomljen je. Mrak)

ČETVRTA SCENA

SUDIJA OFF: Osvalde Pejpus, da li se osećate krivim što se kao šef Bezbednosti Republike Latalije, izdali naredjenja za egzekuciju 545 gradjana...

-OSVALD PEJPUS: 546 časni sude...ne, ne osećam se krivim. Drugačije nije moglo.

(MRAK)

K R A J

Drama je prvi put izvedena 13.marta 2001. u Narodnom pozorištu u Užicu, u režiji Stefana Džeparoskog.

OSVALDA PEJPUSA je igrao prvak pozorišta Slobodan Ljubičić,

HALA REMIJUSA Vahidin Prelić.

Ovo je tekst predstave.

(tekst je ustupio Razvojni Centar Izvodjačkih Umetnosti-RCIU)

A L E K S A N D A R
N O V A K O V I Ć

S I S T E M

(tekst je u posedu Razvojnog Centra Izvodjačkih Umetnosti-RCIU)

RAZVOJNI CENTAR IZVODJACKIH UMETNOSTI DEVELOPING CENTER of PERFORMING ARTS

Beograd,

28.11.1998.

28.11.1999.

Autorova

adresa:

Ljuba Vučkovića 11

11000 Beograd

tel. 011/462-187

L I C A:

OSVALD PEJPUS—šef Bezbednosti Republike Latalije,
50 godina.

Vojvode Stepe 461a, Beograd, Yugoslavia, (38111) 497-343, e-mail>dcpa@EUnet.yu

HAL REMIJUS-student atentator, 23 godine.

M E S T O:

Događja se u zamišljenoj Baltičkoj Republici Lataliji, u trenutku vrhunca i kraja jedne tiranije. Vreme, možda sadašnje.